

نقش فقر در تهدیدهای امنیت ملی جمهوری اسلامی ایرانمورد مطالعه: استان سیستان و بلوچستان

سید علی حق شناس^۱، سید علیرضا ازغندی^۲، مجید توسلی رکن آبادی^۳

۱- دانشجوی دکترای علوم سیاسی گرایش جامعه شناسی سیاسی، گروه علوم سیاسی، دانشکده حقوق، الهیات و علوم

سیاسی واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

۲- استاد گروه علوم سیاسی، دانشکده حقوق، الهیات و علوم سیاسی واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی،

تهران، ایران

۳- دانشیار گروه علوم سیاسی، دانشکده حقوق، الهیات و علوم سیاسی واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی،

تهران، ایران

چکیده

بررسی نقش فقر در بروز یا تهدیدهای امنیت ملی می تواند دیدی روشن به ما نسبت به تحولات رخ داده در سطح کشور و دست کم در دهه ی گذشته بدهد. بروز نارضایتی های اجتماعی، شکل گیری اعتراض در قالب تجمعات و راهپیمایی که گاهی توأم با خشونت است، حاشیه نشینی، مهاجرت ها به کلان شهرها و یا به خارج از کشور، بالا رفتن آمار بزهکاری هم چون قاچاق کالا و مواد مخدر، قانون گریزی، شکل گیری نیروهای گریز از مرکز، فعال شدن گروه های تروریستی در برخی از نواحی مرزی هم چون استان های کردستان و سیستان و بلوچستان و ایجاد فرصت برای دستگاه های اطلاعاتی قدرت های بیگانه و متخاصم برای فتنه انگیزی و بسیاری موارد دیگر شامل تهدیدهای امنیت ملی شده که می توان به گونه شناسی این تهدیدها پرداخت و هر کدام از این موارد را دسته بندی کرد. از همین رو، در این پژوهش تلاش می کنیم، نخست، به مسئله امنیت ملی و نقش فقر در بروز یا تشدید تهدیدهای امنیت ملی بپردازیم. سپس با توجه به وضعیت فقر در کشور با تمرکز بر استان سیستان و بلوچستان براساس پژوهش ها، اسناد و آمار موجود و با دسته بندی تهدیدهای امنیت ملی که متوجه کشور است، نقش فقر را در بروز یا تشدید آن تهدیدها برجسته ساخته و در مورد مطالعه، تهدیدهای موجود در استان سیستان و بلوچستان که ریشه در فقر دارند را مطرح نماییم. در نتیجه، پرسشی که این پژوهش به دنبال پاسخ به آن است این گونه می توان طرح کرد: «وضعیت فقر و شرایط معیشت در کشور چه تاثیری بر امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران داشته است؟» و فرضیه ی «فقر موجب انفکاک بخشی از مردم از دولت شده و از این رو در استان های مرزی مانند استان سیستان و بلوچستان موجب تحركات گریز از مرکز شده است»، پاسخی به آن پرسش است که با روش توصیفی-تحلیلی به بررسی اسناد و مدارك کتابخانه ای پرداخته ایم.

واژگان کلیدی: فقر، امنیت ملی، تهدیدهای امنیت ملی، جمهوری اسلامی ایران، سیستان و بلوچستان